

De kerk zoals ik haar in mijn jeugd heb gekend, zag er volstrekt niet prachtig of indrukwekkend uit, en kon wel allerminst een kunstbouwwerk heeten. Doch we konden er toch den Heere even goed dienen als nu.

Om vele redenen, die ge straks hooren zult, herinner ik mij het best den klokkeken, Dat was een hoog gevaarte van verschieden verdiepingen, elke verdieping was weer wat smaller dan de vorige, zoodat het wel iets had van een verrekijker dien men uitschijnt. Op de eerste verdieping had men gewone vensters, doch de bovenste had niet anders dan twee kleine openingen, eigenlijk ronde kijklagen. Van die gaten heb ik dikwijls gebruik gemaakt om de stad en het omliggende land uit de hoogte te bezien, ook de Elbe en de bergen en bosschen. Want men had daar bo-en een prachtig uitzicht, doch het kon er ook ontzettend waaën en regenen, vooral in den wintertijd.

Dat ik die bovenverdieping zoo goed ken, heeft ook zijn goede reden, want daar woonde mijn oom Schonebeck, en de kijklagen waren meten de vensters van zijn huisverrek. Daar woonde hij met zijn vrouw (kinderen hadden zij niet) bij de torenwachter, die schertsend zij niet te zeggen: ik ben de hoogsteplaatsde man van Dresden; zelfs onze gemadige heer keurvoorst zette niet zoo hoog als ik."

Maar al was het een hoog verheven post dien mijn oom bekleedde, hooge inkomsten had hij er niet van. Hij had vijf vrouwen en verdiende verder niet meer, dan voldoende was om niet van hooget te sterven. Voor dat kleine loon moest hij op tijd de klokken luiden, en 's nachts telkens uitsien, of er ook ergens in de stad brand was. Dan moest hij den hoorn blazen, tot hij merkte dat de blazerschors op de been waren. Ook moest hij de klokken luiden bij huwelijken en begravingen, doch dat was iets dat afzonderlijk werd betaald.

Daar mijn oom en tante nu onmogelijk leven konden van het weinige, dat de eerste als torenwachter verdiende, zoo deed mijn oom er wijselijk nog een werk bij, dat echter ook met den tijd heel nauw in betrekking stond. Hij was namelijk klokkenmaker of liever klokkenhersteller. Men gebruikte toen veel de zoogenaamde "klokken uit het Zwarte woud," die vervaardigd werden door de dalbewoners van dat gebergte, en die veelal versierd waren met een koekleek, welke riep als de klok sloeg. Deze klokken grootendeels van hout vervaardigd, wist mijn oom heel goed te herstellen, als dat noodig was, wat dikwijls voorkwam. De muren van zijn kamer waren dan ook vaak met zulke klokken bezet. En als ze liepen en sloegen, kon het op sommige oogenblikken een geweldig leven zijn, doch mijn oom was daaraan zoo gewoon, dat hij het bijna niet meer hoorde.

Toen moeder gestorven was, kwam ik, zoo als gezegd, bij desen oom. Er was daar wel niet veel ruimte, maar toch werd wat lager in den toren een kamertje gevonden, waar mijn bed kon staan. Hoewel zij zelf weinig hadden, deden zij het toch gaarne met mij, al bleef ook om Carl bij zij bealut, om niets te doen.

De vraag was echter al spoedig, wat er van mij geroepen moest. Ik ging natuurlijk op school, en het leerde sloot ook vrij goed. Maar elk vrij oogenblik zat ik weer in de kamer. Ik had daar veel vrienden, en werd er nog altijd vriendelijk ontvangen. Van de officieren kreeg ik nu en dan wat sakkeld, en hoe ouder ik werd, hoe meer het aad- en dat wezen mij aantrok. Daarbij kwam, dat het oorlog was en er veel manschappen noodig waren. Was ik ouder geweest, ik zou zeker dienat genomen hebben. Nu dat niet ging, deed ik toch niets liever dan met de soldaten spreken. Vooral pratte ik graag met degenen die een veldslag hadden bijgewoond of een beleg. Wel werd ik dan soms zeer bedroefd, als ik aan mijn lieven vader dacht, doch kort daarop was ik 't al weer vergeten. Ik was echter niet, dat ik erlang geheel zou genezen worden van mijn ingenomenheid met oorlogden, gevechten en dergelijke dingden. Uit de verre leek het mooier dan het later zou bliken te zijn.

Ik praatte dikwijls met mijn oom, terwijl hij zat te werken, en natuurlijk liep het gesprek dan meermalen over den oorlog en den krijgtdienst. Mijn oom meende, dat ik door het lo van mijn ongelukkig vader, wel afschrik zou zijn van het soldatenleven. Doch ik gaf hem vaak te versiaan, dat hij zich bedroef en zelfs later heel graag in dienat zou gaan. Wa oom en tante ook praatten, ik bleef daarbij en zoo beslist, dat oom eindelijk zei: "In vredes naam dan, als je niet anders wilt, zal het wel moeten."

Ik was dan konig te rijk en wist dadelijk raad, dien ik in de kamer had ingewonnen. Er was in Dresden een krijsschool, waar men kosteloos voor het leger werd opgeleid. Daar ik met officieren bekend was en veel voorspraak had, en ook als zoon van een geneueveld sergeant, koste het mij weinig moeite geplaatst te worden, en zoo werd ik dan op mijn 13 te jaar leering in de krijsschool, met het heerlijk vooruitzicht, eens over te worden, ja mischen wel generaal!

Advertentien.

Heden overleed, in de volle verzekerdheid des geloofs, in den gezegenden ouderdom van ruim 86 jaren, onze innig geliefde Vader, Behuwd- en Grootvader, de Heer

EPKO GERHARD HECKMAN,
sedert 1895 weduenaar van MARTE J. KUIPERS.

Uit aller naam:
G. H. HECKMAN.
Oostwolds (Oidambt), 17 Maart 1908.

EISMA & Co.

Noordeinde 20, den Haag.
Kassiers
en
Commissionairs in effecten.

Bij de Hollandia-Drukkerij te
BAARN is zooveen verchenden:
Uit de Nalatenschap van
— Ds. C. Oranje. —

Met een inleidend woord van
Dr. J. C. DEMOOR.
f 1.80 tug; f 1.80 gebonden.

Voor de vele en treffende blijken van belangstelling ons getoond na het overlijden van onze geliefde Moeder, betuigen wij onzen hartelijken dank.

De Famillie HAMSTER.
Finsterwolderpolder, 19 Maart 1908.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT NO. 21
AMSTERDAM.

KERKORCEL!

Door omstandigheden voor laggen prijs te koop een prachtig Piporgel, zeer geschikt voor 4 à 500 personen. Brieven franco letter J. bureau van dit blad.

Calvijn. UITLEGGING

... PROF. JESAJA.

Prijs te voren f 5.40;
thans f 2.70; geb. f 3.20.

D. A. DAAMEN te Rotterdam. Uitgever.

Verschenen bij EGELING'S Boekhandel, Amsterdam:

„STERRELICHT“

door
G. STEINBERGER.

Vrij vertaald door Me. J. H. KUYPER.

Met een woord vooraf van Prof. Dr. H. BAVINCK

Prijs gebonden f 1.25, ingenaaid 90 cent.

H. de Vries,

Commissionair in Effecten.
Achter St. Pieter 27.
UTRECHT.

Verschenen:

Het Vruchtdragend .. .. Tarwegraan.

Leerde over Joh. XII vs. 20-33
DOOR
J. C. SIKKEL.

Dienaar des Woords te Amsterdam.

Uitgesproken in de Raamkerk te Amsterdam, op Zondag 1 Maart 1908, na 25-jarige ambtsbediening.
Het bijgevoegd Portret van den Schrijver.

Prijs 85 cent

Verkrijgbaar bij den Uitgever:
H. A. VAN BOTTENBURG, Bloemgracht 45, Amsterdam

BELIJDENISGESCHENK. HAMABDIL.

Van de heilicheid van het Genadeverbond.

door Dr. H. H. KUYPER.

INHOUD: I. Een ernstig gevecht. II. De schijnbare tegenstelling tuschen Genadeverbond en Uiterverkiezing. III. „Dooop alles wat in het Doophuis binnengebracht wordt.“ IV. De eenheid tuschen Genadeverbond en Uiterverkiezing. V. De Goddelijke scheidslijn. VI. Het nationaal verbond met Israël. VII. Het doopbevel. VIII. De geloovigen en hun kruost. IX. De praktijk onder vaderen. X. De verbondsbeschouwing der gemeente. XI. De bedenkingen wegloeg. XII. De eisch tot zelfondersoeken gehandhaafd.

Prijs f 2.—, gebonden f 2.40.

Uitgever H. A. VAN BOTTENBURG,
Bloemgracht 45, Amsterdam.

OTTO FUNCKE's werken

thans voor slechts 50 cent per deel.

No. 1 en 2. „Gods leidingen in mijn levensgeschiedenis“, twee deelen van f 4.50 voor f 1.—

3. „De dienst des Heeren in het dagelikech leven“ f 2.50. 4. „Christelijke vraagstukken“ of „Hoe kan men de wil des Heeren weten“ f 2.25. 5. „Jesus en de menschen“, een kostelijk werk, f 2.25. 6. „Onopgemakte waarheden“ f 2.25. 7. „Hoe men gelukkig wordt en zulkte makkt“ f 2.50. Dus 7 deelen van OTTO FUNCKE worden thans franco thuis gezonden op ontvangst van postwissel af f 3.50 door H. VERHOOG, Halfweg N.H.

WIELRIJDERS! GELDBESPARING.

Door het afsluiten van een reizen-contract voor het seizoen 1908 wordt een ieder in de gelegenheid gesteld zich een sterk, solide en lichtlopend RIJWIEL aan te schaffen voor weinig geld, alle geheel compl. met leeren tash, gereedschap, pomp met houders, stalen spatborden en bel, prima Machinastij, Coventry banden met naam op 't loopvlak / 41.50, dito met vrijwiel en velgrom / 44.50, dito met vrijwielnaaf met terugtraprem / 47.50, dito met rikkelen velgen met bias, stuur met 2 remmen op voor- en achterwiel, kogelrijwiel / 47.75. Dit is de halve prijs van de gewone waarde. Op aanvraag franco zicthendend door geheel Nederland.

Adres: LANDEMANN, Reguliersgracht 87, AMSTERDAM.

Vraagt prijscourant 1908. — — — Wederverkopers gezocht

NAAR ZUID-AMERIKA

met de stoomschepen van den Koninklijken Nederlandschen Lloyd.

Eerstvolgende vertrekdagen voor Paasgiers van Amsterdam naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres:

- s.s. „Zaanland“ . . . . . 8 April.
- s.s. „Rijnland“ . . . . . 8 Mei.
- s.s. „Amstelland“ . . . . . 8 Juni.

Voor nadere inlichtingen wende men zich tot den Koninklijken Nederlandschen Lloyd, Prins Hendrikade, Amsterdam.

f 2.40 INGENAAID

f 2.90 IN PRACHTBAND

Verschenen bij W. KIRCHNER te Amsterdam van Dr. A. KUYPER Jc.

VAN DE KENNISSE GODS.

INHOUD: De heerlijkheid der Kennisse Gods. — De onbegrijpelijkheid Gods. — De openbaring Gods. — Onnatuurlijke verschijnselen. — De natuurlijke Godskennisse. — De bijzondere openbaring. — Het bestaan Gods. — Het wezen Gods. — De Namen Gods. — De deugden Gods. — De Hellige Drie-eenheid. — Uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dinen

f 2.40 INGENAAID

f 2.90 IN PRACHTBAND

Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND“.

Maildienst tusschen
Amsterdam en Nederlandsch-Indië,
IN VERBINDING MET DE DIENSTEN DER
Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

via GENUA, SABANG en SINGAPORE.

van Amsterdam	van Genua	te P. Said (Posloe Weh)	te Sabang	te Singapore	te Batavia
*Koningin Wilhelmina 7 Maart	19 Maart	24 Maart	8 April	11 April	13 April
+Grotius . . . . . 21 „	2 April	7 April	22 „	25 „	27 „
*Koning Willem III. . . . . 4 April	16 „	21 „	5 Mei	8 Mei	10 Mei
+Oranje . . . . . 18 „	30 „	5 Mei	19 „	22 „	24 „
*Rembrandt . . . . . 2 Mei	14 Mei	19 „	2 Juni	5 Juni	7 Juni
+Koning Willem I. . . . . 16 „	28 „	2 Juni	16 „	19 „	21 „
*Vondel . . . . . 30 „	11 Juni	16 „	30 „	3 Juli	5 Juli
+Koning Willem II. . . . . 13 Juni	25 „	30 „	14 Juli	17 „	19 „

Deze mailboten hebben zowel op de uit- als thuisreis te Sabang onmiddellijke aansluiting op Delt en Padang met de boten der Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

EXTRA AFVAARTEN:
Naar JAVA en naar MACASSAR (eventueel met overlanding).

20 Maart +Ceram, Kapt. W. A. BEYER.
Laadt voor Sabang, (Oelch-leh), Singapore, Tagal en Pakalogan.

3 April +Timor, Kapt. P. J. BAKKER.
Laadt voor Sabang, (Oelch-leh), Padang en Tjilatjap direct.

11 April +Flores, Kapt. T. OUWERHAND.
Laadt voor Sabang (Oelch-leh) en Padang direct.

25 April +Bali, Kapt. J. ALBERTS.
Laadt voor Sabang (Oelch-leh), Padang, Tagal, Panaroekan en Banjowangi direct.

Adres voor LADING en PAKKETTEN:
te AMSTERDAM: VRACHTBUREAU STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ „NEDERLAND“ (Handelskade);
te ROTTERDAM: HUDIG & VEDER voor de schepen gemerkt +, KUYPER, VAN DAM & SMEER voor die gemerkt *.

Adres van PASSAGE: Afdeling Passagiersdienst, Prins Hendrikade 139 te Amsterdam en bij de Agenten.

N. B. De vaarburten der schepen kunnen gewijzigd worden.

LEVENSVZERZEKERING

de Nederlanden van 1845

BRAND- - VERZEKERING INBRAAK

DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY
KAPITAAL . . . . . f 4,000,000.00
RESERVEFONDS: ruim 1,235,000.00

Wed. P. VAN ELJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.
Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.
HILVERSUM, Langestraat 65.
HAARLEM, Kruisweg 69.
ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.
DORDRECHT, Wolwevershaven 23.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.
Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.
Sluiten BELEENINGEN.
Ontvangen GELDEN à DEPOSITO tegen dagelijks vaat te stellen rentekonts.
Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

Bij J. H. KOK te Kampen verschenen thans compleet:

Verzekerdheid

Veertien leerredenen over Rom. VIII . . . door ..
Ds. SILLEVIS SMIT.

Prijs te voren f 1.75; thans f 0.75

D. A. DAAMEN te Rotterdam. Uitgever

Bij J. H. KOK te Kampen verschenen thans compleet:

COMMENTAAR

op Paulus zendbrief van de PHILIPPENSEN
door
D. H. ZANCHIUS.

Uit het Latijn vertaald door
Dr. G. WIELENGA.

Royal formaat, 525 Pag. Compresse druk.
Prijs f 4.80. In stempelband f 5.50.

Bij alle solide Boekh. ter inzage te bekomen.

ONMISBAAR

voor eiken Bijbellezer, die ernstig studie van de Schrift wil maken en inzonderheid voor hen, die onderwijs daarin hebben te geven is:

- Handboek voor de ..
- Beoefening der ..
- Bijbelsche Geschiedenis, van E. STOCK e. a. bewerkt door Ds. W. B. RENKEMA.

Prijs, bij intekening, (de 2 banden ingegrepen) f 4.95.

Het 1ste deel (O.T.) is compleet en bij den boekhandl ter inzage te bekomen; het 2de deel verschijnt thans in afleveringen.

•Vraagt prospectus aan bij den Uitgever
D. A. DAAMEN,
Rotterdam.

R. C. VERWEIJCK,
Vragenboekje op de Leerplichtwet
ten dienste van ouders, onderwijzers, enz.
Prijs f 0.25.

Amsterdam W. KIRCHNER,
KERKBOUW GLANERDRUG.

RHEUMATIEK-REMEDIË.

Radicaal afdoend geneesmiddel. Rheumatiek en jicht. 60 cts. per flacon franco. Alleen gratis.

K. S. DE BOER, te Sneek.

Bij J. H. KOK te Kampen ligt ter perse om weldra te verschijnen:

Het Christelijk Huisgezin

door
Dr. H. BAVINCK.

Een belangrijk boek, dat in geen enkel Christelike gezin mag ontbreken.

Tijdelijk.

5 STANDAARDWERKEN ruim 2000 bladzijden
Van f 11.25 voor slechts f 1.25.

No. 1. Dat reizenwerk van J. P. HAZE BROEK, get. „Hesperiden“ of nieuwe positie in den avond des levens, prijs f 4.75. No. 2. Dat groote dikke boek van HENRI MARTIN, zending in Indië, een boek dat 18 x herdrukt is, wat dus geen aanbeveling behoeft, 't is ruim 500 bladzijden en de prijs f 2.20. No. 3. Dat keuzige werk van O. G. HELDRING, Leven en Arbeid, bijna 400 bladzijden, f 2.20. No. 4. Mahomed en zijn opvolgers, door MILO, 200 bl., f 1. No. 5. Jona's reis naar Nineve, dat 't mooi is spreken van zelf, ook voor kinderen, f 1. (door Ds. DEKKER). Goed begrepen dus, dese 5 werken, een rezenpak, tijdelijk voor f 1.25 franco thuis. Wie f 1.75 zendt, ontvangt No. 1 in fraaiem met goud versierden stempelband, prijs f 6.50, en voor f 2 ook No. 5 gebonden. Zendt postwissel a.v.p. af f 1.25 of f 1.75 of f 2 en vraag pakket „Hesperiden“, uit De Heraut aan H. VERHOOG, Boekh., Halfweg.

In antwoord op onze circulaire, met hartelijken dank ontvangen tot 9 Maart, van de kerk in: Aalten A / 3, Anna Jacoba polder / 2.50, Augustijnse / 1, Beestum / 2, Bergen op Zoom / 2, Bergentheim f 2, Bierum f 5, Blijja / 5, Breukelen f 2.50, Britsum f 1.50, Funchoten B / 2.50, Cubard / 1, Delft f 5, Delfshaven f 2.50, Dokkum A / 2, Driebergen / 4, Duraawoude f 2.50, Ede / 1, Garijn f 2.50, Gastelers Nieuwe / 5, Geneden f 2.50, Gornum f 10, Hasselt f 2.50, Heerjansdam f 2, Heinkensand f 2, Heuden f 1, Hillegom f 2.50, Hollum f 1, Hījum f 1, Joure f 7.50, Katendrecht f 2.50, Kollum f 2, Leerdam f 2, Lekkerkerk f 1.68, de Lier f 2, Luessens f 2, Marum f 3, Meeuwen f 1, Naaldwijk f 1, Naaldwijk f 2.50, Nieuw-Leekerland f 1, Nieuweven f 1.50, Numansdorp f 2, Otoldam f 2, Oudeg f 1, Poortugaal f 1, Raamsdonk f 1, Raard f 2, Stadskanaal f 2.50, Surwoude f 2.50, Terneuzen f 5, Uithoorn f 1, Utrecht f 15, Wansward f 3, Woerden f 5, Vlaarding B / 2, IJsselmonde f 2.50, Zierikzee f 1, Zoutkamp f 2.

Wij verheugen spoedig van de andere kerken nog vele bijdragen. De tijd dringt en de schuur waarin de gemeente tot nu toe vergadert, is met 1 fuft a.s. niet meer beschikbaar. Tevens vestigen we de aandacht van broeders en zusters, die ons kunnen helpen, op onze toestand. Hunne gaven zullen dankbaar worden aanvaard, om onder den zegen des Heeren het gewenschte doel te bereiken, n.l. het verkrijgen van een eenvoudig kerkgebouw, waarin de gemeente kan samenkomen.

Namens den kerkeraad der Geref. kerk te Glandbrug (Loozecker):
H. J. RUIJTS, Praesid.
K. v. d. BENG, Scriba.

Boek- en Courantdrukkerij:
K. ROEVER KROON & BAREL.
Amsterdam.

De blad wordt uitgegeven door de ADMISTRATIE van de GEMEENTE Rotterdam, den 17 Maart 1908.

Met opzet poort de koninklijke menschen in de vens voor zijn klaren. Niet als doen zouden he persoon, die verdelijke personen, menschelijke natu persoonlijkheid an grond blijft het Zone Gods. weg, dat de Zonen schen, voor zijn u was aan de gren onze menschelijke denken. Het sch een helderder ins Christus zijn Kon van het mindere klimmen, en alsoe te denken, tot v machtsopenbaring tuur zich in hem mocht de voorst door en na de lijke natuur van de die verloren, en Goddelijke natuu hierop nu wezen dat de menschelijk die aannam, niet naar wat ze is kind, vooral niet onder ons in den aangelegd dan b schelijke natuur i geboorte reeds te ze dit was in de zou ze, waren we veel hooger bekw lijke aangenomen, heerlijchede eens bliken; — zoo v functie der mense zondigen, volmaa verhoogen Konn indrukwekkende v De kennis, de machtsopenbaring, natuur van den M zeer verre alles onder menschen, en genien door vermoct is. Eind schelijke natuur i beweegt zich ove terrein dan ze dat de afstanden bij zooveel meer zijn onze vaderen, ma minder belemmer Christus in zijn „u hooging.“

Dieper echter le niet indringen. Ovens, om scherp e regiment van den weik deel hiervan menschelijke natu ander deel recht natuur in den Mid den. Reeds gedur aarde geraakt me soo licht op i men zich de mem bij het doen van beperkt als in on genigd, al het bu tus uitsluitend uit te leiden, terwijl to zijn menschelijke en in functie was; de bekwaamheid te doen, wordt toeg antichrist voorzeg door buitengewone weten te verhoog menschelijke natuu worden tuschen ingeschapen verme reeds in de situo dan gedurig blijkt, veel meer schuilt, trad, moet steeds